

**Către Comisia pentru petiții
de pe lângă Camera Germană de Deputați
Platz der Republik 1**

11011 Berlin

**Petiție pentru îngrijirea psihoterapeutică de specialitate în limba maternă a
oamenilor cu statut de emigrant**

Comisia pentru petiții să recomande Camerei Germane de Deputați o schimbare a Codului social în sensul ca în Germania sa pună la dispoziția emigranților psihoterapeuți de limbă maternă ca obligație socială a statului –mai exact să fie disponibil accesul emigranților la servicii standard în sistemul de asigurări de sănătate, oferite de psihoterapeuți (PP) cu specializare cultural sensibilă (sensibilă la gen, de limbă maternă etc.).

Cerințele în mod amănunțit:

1. Psihoterapia pentru adulți, tineri și copii, cu specializare cultural sensibilă (sensibilă la gen, de limbă maternă etc.) să fie admisă în catalogul de îngrijire al sistemului de igienă și sănătate publică.
2. Să fie create condiții structurale pentru îndeplinirea "Punctelor cheie pentru îmbunătățirea și recunoașterea calificărilor profesionale și a diplomelor profesionale obținute în străinătate, cu scopul de a obține o recunoaștere mai urgentă a diplomelor de studii și celor profesionale și a experienței profesionale din țara de origine. Eventual să se pună la dispoziție măsuri pentru adaptarea calificării cu scopul unei aprobări.
3. La acordarea de cabinete medicale de către Comisia de aprobare, să se introducă o evaluare a psihoterapeuților/telor cunosători ai limbii materne, pentru a înlesni îngrijirea pacienților/elor care necesită o psihoterapie în limba maternă.
4. În cazul în care nu poate fi pus la dispoziție un/o psihoterapeut/ă cu specializare cultural sensibilă, cunoscător al limbii materne, casele de asigurări medicale să fie obligate, în scopul îndeplinirii obligației de îngrijire public-juridică, să înlesneasca traducerea plătind traducători specializați în acest sens.
5. Concomitent cu cerințele mai sus menționate să se inițieze proiecte de cercetare pentru a obține rezultate dovedite științific privind
 - sănătatea psihică a oamenilor cu istoric de emigrant și tratamentul acestora
 - numărul, calificarea și țările de origine ale psihoterapeuților rezidenți în Germania
 - consecințele lipsei psihoterapiilor cu specializare cultural sensibilă asupra sănătății psihice a emigranților/elor.

Motivare

Experte/ți, Camere de psihoterapeuți din diferitele landuri federale, Serviciile standard ale Instituțiilor oficiale de sănătate, diferite Societăți profesionale etc. observă că în Republica Federală Germania nu este asigurată o consultanță psihologică suficientă a oamenilor cu statut de emigrant și refugiat, așa cum a fost ea cerută de autorii/oarele celor doisprezece linii directoare din Sonnenberg din anul 2002¹. De această lipsă sunt afectați mai ales copii și adulți cu istoric de emigrant. Acestora, în mod insuficient, le stă la dispoziție o psihoterapie cu specializare cultural sensibilă și sensibilă la gen.² De acest neajuns sunt de asemenea puternic afectate femeile emigrante ce au suferit experiențe de brutalitate, cărora le este necesară o psihoterapie în limba maternă și efectuată de un psihoterapeut feminin. În acest sens nu există o ofertă corespunzătoare, cel puțin nu una satisfăcătoare. În afară de aceasta se constată o lipsă de oferte "sigure" de psihoterapie pentru emigranți/te, care trăiesc fără documente în Republica Federală Germania, respectiv se află într-un proces de analiză a statutului. Conform raportului Comisiei Europene din data de 26.11.2007 situația germană se abate în această chestiune de la regulile actuale EU! Prin legile EU țările primitoare - din care face parte și Republica Federală Germania - sunt obligate^{3 / 4} la tratamentul⁵ persoanelor care necesită o protecție deosebită. Iar conform legilor EU persoane "care necesită o protecție deosebită" sunt cele care "... au suportat torturi, violuri sau alte forme grave de vătămare psihică, fizică sau sexuală".^{3 / 6}

Din cauza numărului insuficient de oferte existente trebuie să se aștepte perioade lungi de timp sau respingeri (Angajate ale unor instituții de limba turcă din Berlin relatează că de regulă trebuie să se aștepte la niște perioade de timp de doi ani). Îngrijirea psihoterapeutică necorespunzătoare poate duce la situații grave care afectează nu numai omul bolnav dar și întreaga familie, în special copiii; și duc la costuri evitabile pentru sistemul de sănătate.

¹ Machleidt, W., Cele 12 Linii directoare de îngrijire psihiatrică-psihoterapeutică pentru emigranți/te în Germania. Medicul de nervi 2002, 73: 1208-1209 și

http://www.migration-boell.de/web/integration/47_2105.asp

² vezi: Declarația de la Berlin: Privind situația catastrofală la îngrijirea psihologică și psihoterapeutică a oamenilor cu statut de emigrare și refugiu,

http://www.berlin.de/imperia/md/content/batempelhofschoeneberg/abtgesstadtqm/ges/planleit/berliner_erklaerung_migration_pdf.pdf

³ Linii directoare UE privind "Stabilirea de norme minime pentru primirea de refugiați" 2003/9/CE Art. 20

⁴ 2003/9/CE din data de 27.10.2003, Monitorul oficial al Comisiei Europene 2003 L 31

⁵ 2004/83/CE din data de 29.04.2004, Monitorul oficial al Comisiei Europene 2004 L 304

EU Richtlinie zur „Festlegung von Mindestnormen für die Aufnahme von Flüchtlingen“

⁶ Declarația de la Turingia: Asigurarea rehabilitării refugiaților care necesită protecție deosebită. Baff, IPPNW, Bundesärztekammer, DTPPP, DeGPT, Diakonie, Pro Asyl etc.

http://www.baff-zentren.org/index.php?option=com_content&view=article&id=59:eu-richtlinien&catid=46:eu-richtlinien&Itemid=66 și: www.refugio-vs.de/downloads/files/32/BAfF_Thüringer_Erklärung.pdf

Cu toate ofertele deficitare, în Germania, există de fapt oferte de psihoterapeuți/te din diferite țări de origine care ar fi în stare să efectueze terapii cu specializare cultural sensibilă și sensibilă la gen în limba maternă. Mulți dintre ei, din motive diferite (de exemplu obstacole prea mari dacă țara de origine nu este țară membră UE) nu au avut posibilitatea unei recunoașteri a diplomelor de studii și a experienței profesionale dobândite până acum în țările de origine, sau să dobândească o admitere a acestora.

Iar mulți/te psihoterapeuți/te cu statut de emigrant încearcă de mulți ani fără succes, din cauza actualei limitări generale a admiterilor, să ajungă la o integrare în îngrijirea medicală a caselor de sănătate (Permisivul de stabilire profesională). În ciuda calificării lor speciale cu care ar fi capabili să efectueze o psihoterapie în limba maternă, cu specializare cultural sensibilă, ei nu primesc - cu motivarea supraîncărcării - o autorizație. Această situație crează în Germania o necesitate considerabilă de tratamente psihoterapeutice în limba maternă. Pentru a obține date exacte trebuie aflat urgent printr-un studiu științific necesitatea actuală de psihoterapie cu specializare cultural sensibilă și sensibilă la gen, în limba maternă cât și numărul, calificările și țările de origine ale psihoterapeuților rezidenți în Germania. Acest studiu să nu ducă însă la o întârziere a planului de acțiune actual.

Aspecte juridice:

Cu toate că Politica europeană pentru emigrare, Legea germană pentru emigrare și Politica deschiderii interculturale formează în sistemul german de sănătate o bază pentru o emigrare legal organizată, în Republica Federală Germania Tribunalul social federal rezolvă pretențiile financiare față de asigurările de sănătate ale emigranților, care nu sunt în posesia unor cunoștințe de limbă germană (suficiente) și ofertele privind cunoștințe de limbă deosebite ca obligații ale acestora, cu observația că limba oficială și juridică în Germania este limba germană. Această argumentare nu este convingătoare pentru că în dreptul social limba oficială este importantă doar pentru procesul administrativ, dar nu și pentru relația între pacient/ă și terapeut/ă. Chiar și argumentul folosit în acest context de Codul social, precum că competența lingvistică este un aspect subordonat al tratamentului, nu ține cont de faptul că la o psihoterapie comunicarea nu este un aspect subordonat, ci o *premisă principală* iar prin aceasta, baza principală a tratamentului. Astfel o psihoterapie efectuată în limba germană nu satisface pretențiile legitime ale asiguraților plătitori de taxe, care nu sunt capabili sau prea puțin capabili de a vorbi limba germană. Și acest grup de persoane are dreptul la îngrijire conform situației actuale a rezultatelor științifice - ceea ce înseamnă pentru aceștia că trebuie să obțină o psihoterapie cu specializare cultural sensibilă și sensibilă la gen, în limba maternă. Conform argumentului din Codul social, un tratament psihoterapeutic nu este eficient doar dacă este efectuat în limba maternă a pacientului/ei, pentru că mulți oameni cu istoric de emigrant sunt integrați, din punct de vedere cultural și al limbajului, în Germania. În special la următoarele grupuri de persoane competența de folosire a unei limbi străine este limitată, ceea ce face ca un tratament psihoterapeutic în limba germană să fie probabil imposibil:

- imigranți/te mai în vârstă care cu ani în urmă nu au urmat un curs de limbă și care între timp sunt mai în vârstă de 60 ani,
- pacienți/te care se află de scurt timp în Germania și încă nu cunosc limba,
- pacienți/te cu dereglări din domeniul clinic: depresie, psihoză, toxicomanie, demență, dereglări ca urmare de traumatisme.

La ultimul grup de persoane - care suferă de o dereglare psihică - un simptom cheie este capacitatea cognitivă limitată. La pacienții/tele cu limitări în domeniu de concentrare și cognitive este foarte important ca tratamentul medical prescris să fie efectuat în limba lor maternă.

La întrebarea, dacă necesitatea de psihoterapie într-o limbă străină se bazează pe o necesitate de autorizație sau o necesitate de permisiune specială, există câteodată și exemple pozitive. Dar în cele mai multe cazuri jurisdicția respinge astfel de pretenții. Pentru aceasta există mai multe hotărâri ale Tribunalului social federal și aproximativ o duzină de sentințe date de instanțe mai inferioare.

Doamna Prof. Dr. Ulrike Davy, Universitatea Bielefeld, analizează critic obiecțiile ridicate într-o sentința a Tribunalului social federal din anul 2008⁷ împotriva autorizării unei psihoterapeute. Ea ajunge la concluzia că nici unul din argumentele ridicate de Tribunalul social federal împotriva unei autorizări pentru o terapie în limba maternă nu este convingător, ea ajunge la următorul rezultat final: "Tribunalul social federal a hotărât în sentința de față că cunoștințe insuficiente de limbă germană din partea celui care primește serviciul nu au importanță în legislația asigurărilor de sănătate. Motive convingătoare pentru aceasta nu au fost oferite. În comparație cu § 2 aliniat 1 Codul social V – acesta este criteriul principal - întrebarea rămâne deschisă."⁸

Este țelul acestei petiții de a obține o îngrijire psihoterapeutică cu specializare culturală și sensibilă la gen în limba maternă, pentru oameni cu istoric de emigrant, respectiv să se accelereze procesul de garantare a acesteia.

⁷ Senatul 6 al Tribunalului social federal din data de 06.02.2008 - B 6 KA 40/06 F

⁸ „Necesitatea de cunoștințe de limbi străine la un psihoterapeut pentru obținerea unei autorizații - garanția comunicării într-o limbă maternă negermană ca serviciu la Asigurarea de stat pentru sănătate”, în Legislația socială 2009, 296 – 298